

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Az elzúllás útján.

A magyar közéletnek olyan szükséges a szenzáció, mint a szervezetnek a levegő, vagy mint a spanyolnak a bikaviadal. A csendes munka, mely észrevétlenül, feltűnés nélkül nagy dolgokat mivel, nem eleme a magyarnak. Ideges, izgatott nép vagyunk, s mint-hogy az ilyen idegrendszer szomjuzik az izgalmakra, lesve lessük a botrányokat, leleplezéseket és a feltűnést keltő híreket.

Meg kell adni, hogy a magyar közélet soha sem lát szükségét szenzációban, hiszen minden évre esik két-három országra szóló skandalum, mely a közfigyelmet a komoly dolgoktól eltereli és a közönséget a közélet porondján piszkolódók arénája felé csödit.

Őszintén megvalljuk, hogy mi soha sem örülünk az ilyeneknek, még akkor sem, ha kormánypárti emberek leleplezése volt a napi renden. Mert a kormánypárti képviselő éppen úgy a nemzet tagja, mint az ellenzéki s mi úgy véljük, hogy bármelyik része beteg a testnek, mindég veszélyes a szervezet egészére. Akkor volna csak „boldog a magyar“, ha kormánypárton, ellenzéken egyaránt kifogástalan jellemű eszes és munkás emberek ülnének, kik nem a személyes piszkolódásokban, hanem a haza felvirágoztatása körül kifejtett nemes versenyben lennének kedvüket.

De ha egyáltalában nem telik kedvük a leleplezésekben, százsoroson fáj nekünk, mikor a függetlenségi eszme vezérei élet-halál harcra készülnek egymás ellen. A választók kezükbe adják azt a szent zászlót, melyre Magyarország függetlensége van felírva. S ők a helyett, hogy a zászlót elvek ütköztetésben győzelmesen meghordoznák, elkezdi a czivakodást és folytatják verekedéssel. Így aljasul a szent zászló nyele hitvány doronggá, melylyel az önmagukról megfélemedezett, vad szenvedélyek hatalma alá került párttagok ütlegelik egymást. Arra természetesen nem gondolnak, hogy e közben a zászló maga is rongyokra szakad, és porba, sárba hull. Természetes, hisz ezeknél az uraknál rab lett az ész, melyet a mindenről megfélemedezett indulat lánczokba vert. Tőlük a haza és a párt semmi jót nem várhat, mert ők nem a 67-es kiegyezés lerombolását, hanem egymás becsületének sárba tiprását tűzték ki célul.

Ebben a piszkos harcban egy ember viszi a vezérszerepet, kit a haza hiába szólított küzdőtérre, mikor Bánffy alatt az ezredéves alkotmány szent fájára Tisza Kálmán és Bánffy Dezső fejszét emeltek. *Eötvös* Károly ur ezekben a nehéz napokban Abbáziában hűsölt és szidta azokat, a kik az alkotmány sánczait védték. Bánffy bukása és a paktum megkötése után előbujt egyszerre az odujából és az általa megvásárolt „Egyetértés“-ben elkezdte gyalázni a paktumot, valamint azokat, kik Bánffyt megbuktatták.

Eötvös Károly ur tudvalevőleg örökös ellenségeskedésben élt s él Ugron Gáborral. Nagy tehetségét állandóan fondorlatok, cselszövések foglalkoztatják és vajmi ritkán látjuk őt az országában felszólalni. Olyan az ő jelenléte a pártban, mint a dinamit a sziklában: állandóan magában rejtő a felrobbanás veszélyét.

Eötvös urnak sikerült újabb időben a lapja mellé az ő czéljainak mindenben megfelelő szerkesztőt kapni Dienes Mártonban. Ez az ur máris szomorú nevet vívott ki magának a magyar zsurnalisztikában, mert nagy mesterének méltó tanítványa a gyűlölködésben. Sajnos, hogy a függetlenségi párt mondhatja őt magáénak. Rövid feltűnése után máris megmutatta, hogy a tárgyalagosság nem kenyere és azok, kik a közügyeket egynek tartják a piszkolódással, benne kitűnő erőt nyertek. Van még egy kedves tulajdonsága. Ha már nem győzi érvekkkel, ha nem boldogul más módon, folytatja sértegetéssel és pisztolylyal, mint Gajári tette a Tisza idejében. Ugy látszik, ezutánra ő lesz Eötvös urnak a pisztolya.

Ez a jó ur feltűnően dühös a szentesi csufos kudarczáért Ugronra és az Ugron pártra. Igaz ugyan, hogy oda lemenni s egy ős Ugronpárti kerületben a békét felzavarni, a két ellenzéki párt között a surlódásokat megint kiélesíteni nem volt eszélyes dolog. De hát az Eötvös és Dienes consortium féktelen dühe nem is erre törekedett.

A Sándor Pál ur ugynevezett leleplezése éppen kapóra jött Eötvös uréknak, kik igyekeztek a tényeket és nem tényeket minél jobban kiszínezve feltálatni a közönségnek. Ez a dolog még nincs az elbírálás stádiumában, mert a gyanúsítást halljuk, de a védelem még hallgat. Nem mondjuk mi, hogy az ellenzéki embernek más mértékkel kell

mérni a becsületét, mint a kormánypártinak, sőt itt a tulzott mérték is igazolt, mert a személyt erő árnyak ráesnek a személyt képviselő elvekre is. Mindazáltal azt kérjük Eötvös Károly urtól: *az ellenzék és a függetlenségi párt feladata-e az, hogy elveinek leghatalmasabb képviselőjét — mondjuk — leleplezésekkel tönkre tegye?* Az ilyen leleplezések függetlenségi emberrel szemben soha sem tartoztak a függetlenségi sajtó hatáskörébe, az ilyenekre csak a párt czéljairól megfélemedezett emberek képesek. És milyen kiszínezési képesség veszett el Dienes urban. Igazán pályát tévesztett; kár, hogy festő nem lett.

Ha kormánypárti oldalról indult volna ki a hajsza, szavunk se lenne hozzá. Egyszerűen hallgatnánk és nyugodtan várnók az Ugron védekezését. De mikor azt látjuk, hogy vad dulakodás keletkezik a híressé vált zabügy körül, mikor látjuk, hogy bármily kicsinyes indok elegendő, hogy az egy elvi alapon álló emberek egymás vérében és becsületében gázoljanak, mikor látjuk, hogy áldatlan küzdelmükkel készülnek tönkre tenni azt a pártot, a mely nem az övék, hanem a hazáé: akkor fel-emeljük szavunkat és tiltakozunk az Eötvös-Olay kompánia vakmerő szándékai és megvadult dühe ellen!

Kossuth Ferencz urhoz volna ebből a szomorú ügyből kifolyólag egy pár komoly szavunk.

Konstatáljuk mindenen előtt azt az aggasztó tünetet, hogy mióta ő lett a pártnak elnöke, azóta örökös benne a belvillongás, az elszakadás és a testvérháboru.

Irányi Dániel korában nem így volt ez. Az ő nagy tekintélye és bölcsessége mindig megtudta hiusítani a párt belbékéjét veszélyeztető kísérleteket.

Nem mondjuk mi, hogy Kossuth Ferencz a hibás mindazért, a mi pártjában történik, de nekünk úgy tetszik, hogy az ő gyengeségének is része van az ott történetekben.

Azt tanácsoljuk neki, hogy ne tőrje meg a pártban az örökös cselszövést és alattomoskodást, mely annyira ellenkezik a magyar ember nyílt, egyenes jellemével. *Őrizkedjék Eötvös Károly és Olay Lajos uraktól*, mert az ex-lexes, ischli §-sos időkben hűtlen fegyvertársak, úgy látszik, békés időkben csak intrikálni tudnak. Tőlük a függetlenségi eszme jót nem várhat. Minden erejét

és tekintélyét vesse latba, ha a pártban visszavonást próbálnak támasztani.

Nagy hibát követett el az országos függetlenségi párt, mikor az „Egyet-értést”, Eötvös Károly orgánumát tette a párt hivatalos közlönyévé! Nincsen tán a pártnak elég anyagi ereje és tekintélye egy klikkektől ment, a függetlenségi eszmét önzetlenül szolgáló lapnak az alapítására?

Nagy hibás azonban mindazokért, a mik történtek és történnek, maga Ugron Gábor is. Félelmes tehetségének mindig csak felét fordította az ellenség leverésére, másik felével állandóan a saját fegyvertársaival harczolt.

Nem volt-e elég neki egyszer bemenni a delegációba? S ha először már átlátta működésének sikertelenségét, mi szükség volt másodszer is oda bemenni és ezzel a saját, meg a Kossuth pártja közé válaszfalakat emelni?

Érdemes volt-e ezért a semmiséggért azt kockáztatni, hogy a közeledő választás alkalmával a Kossuth és Ugron párt megint mint adáz ellenfelek álljanak egymással szemben? A mi lapunkat senki sem vádolhatja azzal, hogy akár egyik, akár másik párt-árnyalat irányában ellenszenvet tanusítana. A miskolci függetlenségi párt, melynek organuma vagyunk, se az egyik, se a másik párt-árnyalathoz szorosán nem tartozik, a *mi pártunk egy oszthatatlan, egységes függetlenségi párt*; éppen azért úgy az egyiknek, mint a másiknak nyíltan megmondjuk, ha hibát követ el. Mi ostromoztuk annak idején legerősebben a Kossuth-pártot azért, mert Szegváron Ugron Gábort elejtették. Most pedig kénytelenek vagyunk kimondani, hogy Ugron éppen annyit ártott a pártnak az örökös taktikázásával, mint Eötvös az örökös intrikáival. Ez a két nagy tehetségű ember tette és teszi tönkre jelenleg is a párt egységét.

A jövő választás egyik feladata lesz megteremteni a függetlenségi párt egységét. *Ha erre a vezető emberek nem képesek, majd megteszik a választók.*

„Szinházi reformot!”

Ily czim alatt tisztelt laptársunknak, a „Borsodmegyei Lapok”-nak hasábjain annak felelős szerkesztője, Forster Rezső, a miskolci színház részvény-társaság f év márczius hó 18-iki közgyűlése alkalmából, színházunkat és egész színészeti ügyünket mélyen érintő kérdésekkel foglalkozván, úgy is mint a színház r.-társaság egyik tagja, egy indítványt terjeszt elő. Midőn mi ez indítványt a magunk részéről is a legmelegebben üdvözöljük, s annak csaknem kivétel nélkül minden pontját magunkévá tesszük, engedessék meg nekünk, mint a közvélemény egy másik organumának, hogy — kötelességünkben kifolyólag is — észrevételeinket e czikkre megtegyük.

T. laptársunk színházunk igen közismertüvé vált oly bajait szándékozik szanálni, s oly égetően sürgős kérdéseket tárgyal e czikkben, a melyeknek sze-

rencsés és minél előbbi megoldása a közönségünk érdekében tovább már semmi szin alatt sem halogatható, mert a közel jövőben mindezen anomáliák esetleg igen érzékenyen bosszulhatják meg nembánomságunkat és halogatásunkat.

De midőn mi e bajok elhárítására, illetve megakadályozására javaslatba hozott módozatait és eszközeit, mint említettük, a mi részünkről a magunkévá tesszük: kijelentjük, hogy ezeket az eszközöket nem tartjuk elegendőnek arra, hogy színházunk és egész szinügyünk bajait orvosolva, azok egészséges és minden tekintetben gyökeres színházi reformot eredményezzenek. Nem vonjuk kétségbe, hogy a t. laptársunk által kitűzött czél megvalósítása, illetve elérésére teljesen elegendők és megfelelők azok az eszközök, melyeket javaslatba hozott, *de mi nagyobb, magasabb czélt tűzve magunk elé, ennek megfelelőleg radikálisabb reformot sürgetünk.* Mert a jutalomjátékok elhagyása, az állóhelyek eltörülése, kényelmesebb zártszékek csináltatása, az ülőhelyeknek két széksorral leendő megtoldása stb. mind igen üdvös és hasznos intézkedések volnának, melyeket a közönség kényelme, a színház érdeke, az utóbbi módoztatásokat pedig főleg az élet- és tűzbiztonsága igen sürgősen követelik, de ezzel még korántsem oldottuk meg azt az igen sok megoldásra váró magasabb rendű kérdést, a melyek az első rendű és legelemibb szükségletek kielégítése után még mindig megoldásra várnak, s a melyek a szinügyre s közönségünkre is nem kevesebb fontossággal bírnak amazoknál. De lássuk ezeket egymásután, előbb általánosságban, s azután részleteiben.

Tudjuk és érezzük, fájdalom, mindannyian igen jól, hogy színházunk kulturális tekintetben sem áll azon a niveau-n, a melyen állania kellene, tekintve városunk társadalmi és egyéb viszonyait. Sok, igen sok oka van ennek! Egyik oka magában a színház szervezetének mostani alakjában is van. Kérem, ne értsék félre sorainkat, legtávolabbról sem akar ez bizalmatlansági votum lenni azok ellen, kik a színházi r.-társaság élén állanak, mert nem ő bennök, nem a részvény-társasági tagokban, de magában a *szervezetben van a hiba.* Elismeréssel adózunk és bizalommal viseltetünk azok személye iránt, kik úgy társadalmi állásuk, mint intelligenciájuk, kvalifikációjuk és jellemüknél fogva hivatta is vannak színházunk vezetésére, bizalommal és elismeréssel adózunk különösen a részvény-társaság vezérigazgatójának, *Soltész* Nagy Albertnek, de engedjék meg, ha a leghatározottabb meggyőződés, a legkomolyabb megfontolás hangján kijelentjük, hogy a részvény-társasági szervezet csak bénítólag, csak gátlólag hat szinügyünk fejlődésére. Mert egy olyan fejlődő vidéki városnak, mint mi is vagyunk, egyetlen és legelső ily irányu kultur intézménye egy részvény-társaság kezében nem lehet, mert kell hogy az a közönségé, az a városé

legyen, az egészé, de ne keveseké. Mert ha a jelenben meg is nyugszunk talán a színház vezetésében, kérdés: meddig fog ez így tartani? Ki biztosít bennünket arról, hogy talán már rövid időn belül is nem fog a színházunk sorsa sokkal rosszabb kezekbe kerülni, mert ezt mint mindenféle részvény-társaságnál, úgy ennél sem lehet előre tudni. Hiszen a részvények olyan kezekbe kerülhetnek igen könnyen, — melyeknek tulajdonosai nincsenek praedestinálva arra, hogy városunk első kultur intézményének az élén álljanak. Hiszen a pénz a vagyon, a gazdagság nem jár mindég az ily ügyek vezetésére feltétlenül megkivántató hajlammal, képességgel és tehetséggel. Már pedig a részvény mindég ott van, a hol pénz van; de a tehetség és a nemes szív nincs mindég ott, a hol pénz van. Hát hogyha egy nyereszkeskedő, lelketlen bandának eszébe jutna egy különben jól jövedelmező manővert csinálni, ha a részvényeket titokban és hirtelen összevásárolná, s így magához ragadná a színház vezetését, s azt üzletszerűen, gseft szerűen vinné, szegény miskolci Thalia volna miért pirulnod. Vagy pedig ki biztosít bennünket arról, hogy a részvények nem e fognak esetleg lassanként, apródonként a mostani jobb kezekből kevésbé jobbakba kerülni, a a kik a nyereszkeskedést, de korántsem azokat a magasabb, nemesebb szempontokat fogják szem előtt tartani a melyekért e r.-társaság alakult? Nem! Tisztelt uraim, ez így nem jól van! Városunk első kultur intézménye kell is hogy a városé legyen, mert csak így lehet annak biztos, nyugodt és fokozatos fejlesztését reményleni, csak így nyugodhatunk meg jövőjében. —

Váltsa meg a megye és város a színházat! Sokan talán mosolyogni fognak ezen, s azt fogják rá megjegyezni, hogy könnyebb azt mondani, mint megtenni. Már pedig ennek előbb, vagy utóbb, de meg kell történni, ez csak az idő kérdése lehet, mert rá fog ennek a helyességére mindenki jönni, meg fognak ennek a helyességéről talán rövid idő alatt azok is győződni, a kik esetleg most ellenzik *s ezt most még sokkal csekélyebb anyagi áldozattal lehetne keresztül vinni, mint később.* Hiszen én hajlandó vagyok még azt is feltételezni, hogy akadna egy pár, ha nem is sok részvényes, a ki ha látná az öntudatos, komoly kezdeményezését, önként lemondana s átengedné jogait a városnak, ez által adva fennkölt gondolkozásáról és nemes szívről fényes tanubizonyságot.

Óriási előnyök háramlanának ebből úgy a szinügyre, mint városunk és megyénk művelt és műpártoló közönségére. Föltétlenül biztosítva lenne így színházunk biztos, nyugodt, következetes fejlesztése.

De addig is, a mig ezt elérhetjük, a mig erre teljesen meg lesz érve s megnyerve városunk társadalma, *addig is nyújtson a város és a megye jelentékenyebb összeget a mostaninál szinügyünk pártolása, nyújtson segélyt és*

ne *alamizsnodt*. Ha volt pénzünk *kaszárnyákra*, hát legyen erre is! Nevetésesen csekély az az összeg, a mit városunk a magyar színművészetért áldoz, még korona értékben is csak 2400 koronácska. Megérdemlené városunk, hogy szemébe kacagjon még az a kis hat ezer lakosu szepességi városka, *Igló* is, a melynek intelligenciája még csak most magyarosodik, köznépe pedig tót, s ad otthont Thaliának, évi 4000 frt szubvencziót, fényt és meleget. Helyiségeért, fűtésért és világításért ott a direktor egy fillért sem fizet, nálunk ez minden este 38 forintjába kerül az igazgatónak. Mi következik ebből? A direktor a bérösszeget, a rezsit ki akarja nyerni, a részvénytársaság sem akar veszíteni, ha nem is nyeréskedik. Az igazgató így nem a magasabb, neme sebb célokat szolgálja, nem arra törekszik, hogy a magyar színművészetet lelkesen és céltudatosan *művelje*. Komoly és magas niveaun álló, mély erkölcsi értékkel bíró darabokat igen ritkán hoz színre, akkor is gyenge előadásban. Hanem árul a deszkáin silány, hitvány férczmunkákat, Feld Mátyás-féle „Trilbik“-et rossz előadásban, mert annak hamarabb meg van a telt háza, vagyis, az igazgató csak egy célt ismer: sok közönséget, s hogy ennek elérése legtöbb esetben a színművészet rovására megy, azzal ő nem törődik, csak a pénztár ne kongjon az ürességtől. De hát ezt rossz néven sem vehetjük tőle, ha meggondoljuk, hogy neki is élni kell, hiszen ő is ember, ő úgy boldogul, a hogy tud, *nem ő a hibás*, de hibás a színház szervezete, *hibás a város*, hogy alamizsnát vet oda neki.

A színház nálunk így legtöbb estén nem hogy művelné és fejlesztené az értelmet és a szívet, nem hogy terjesztené a műveltséget, a jó ízlést, — hanem rontja. Tessék biztosítani egy szintársulatot anyagilag, annak tisztességes és hivatásának megfelelő megélhetését, mert ha üres a gyomor, *komédiázni lehet, de művészetet kifejezni nem*. Addig, a mig ily keveset teszünk a színészetért, mint most, *nem is követelhetünk többet*, mint a mennyit nyújt. Uraim! Az éremnek két oldala van. Fordítsuk meg a másikat is. Audiatur et altera pars! Ne csak a közönség panaszát hallgassuk meg, de hallgassuk meg a színészekét is, mert elmondhatjuk mi azt, hogy: „Színész haladj és mi pártolunk!” De több joggal el mondhatja a színész azt, hogy: „Közönség pártolj — és mi haladunk.”

A mig szintársulatunkat kellőleg nem támogatjuk, addig ne is követeljünk tőle sokat, hanem viseljük a szégyenpirt azért arcunkon, ha az igazgató úgy akar megélni, a hogy tud, s ha egy színi akadémiát jelesen elvégzett, tehetséges, törekvő s hozzá fiatal színésznőnek, a társulat *első drámai szendéjének* 80 forint havi fizetést ad és e tehetséges és már eddig is szép művészi multra visszatekinthető színésznőt egy sokkal kisebb színpad jelentékenyen nagyobb összegért megnyeri. Tudtunkkal a társulat subrettjének 300 forint fizetése

van. Hja nem csuda, a subrett játszik a Feld Mátyás-féle darabokban is és hozzá fő szerepeket, fellép a „Trilbik“-ben, a „Blitzweisz Kóbi“-ban, a „Vigéczek“-ben stb. . . ezek pedig telt házat szereznek az által, hogy a jó ízlést és erkölcsöket rontják, de a „Bánk bán“, a „Fekete gyémántok“, a „Vasgyáros“, a „Becsület“ stb., mint a melyek nemesíteni és oktatni volnának hivatvák, azok legtöbbször nem telt ház előtt mennek, tehát az első drámai színésznőnek 80 forint is elég, de a subrettnek 300 sem sok. Ez, azt hiszem mindennél jobban jellemző! Nem azt akartuk ezzel kimutatni, hogy a 300 frt sok, de azt, hogy a 80 frt kevés, és azt, hogy mennyire üzletnek tekinti az igazgató a szerződését.

Különösen drámai repertoírunk igen gyenge, hiszen ezen a téren az igazgatón kívül *egyetlen női tagja van* a társulatnak, a kire büszkék is lehetünk, de azután senki, és ezt az egy tagot is elszereződte már a szatmári direktor és a színügyi bizottság nem volt ott, hogy vétőjét fölemelje, hanem majd el kell túrnunk, hogy egy teljesen kezdő, az akadémiából még csak most kikerült színésznő foglalja el a helyét. Hja de a direktor úgy gazdálkodik, hogy a drámai repertoírunk csak morzsákat juttat, a fentebb érintett okoknál fogva. —

Minden hivatását nemesen és észszerűen felfogó színházi igazgató arra törekszik, hogy elsőrendű tehetségesebb tagjait minél tovább megtarthassa társulatának, mert csak így produkálhat valamit. *Komjáthy* igazgató elsőrendű tagjainak nagy része 6—8 évig állanak társulatának kötelékében, mert szűkebelüleg nem riad vissza attól, hogy az illetők honoráriumát abban az arányban emelje, a mint az illetők haladnak. Módot, anyagi biztosítékot kell nyújtanunk az igazgatónak arra, hogy ezt ő még fokozottabb mértékben keresztül vihesse, mert olyan tagokkal, a kik ma itt, holnap ott, nem sokat lehet produkálni. Tudok egy konkrét esetet. Egy tehetséges színésznőnk havi 50 forinttal nagyobb fizetési ajánlatot kapott, ő Miskolcztól nem szívesen óhajtván megválni, azt az ajánlatot tette az igazgatónak, hogy ne 50 frttal, csak 20 frttal emelje a fizetését — és a direktor ur még csak meg sem hallgatta.

Ezeket az anomaliákat a magunk részéről nem győzzük elég melegen a színház-részvénytársaság közgyűlésének nagybecsű figyelmébe ajánlani.

Bár laptársunk indítványához, mint már jeleztük, mi is a legmelegebben hozzájárulunk, s azt mindenben magunkévá tesszük, de mivel magának a színházi nézőtérnek czélszerűbb átalakítása, s a jutalomjátékok eltörlése által azt a sok magasabb rendű és még is égető kérdéseket, — melyek színésztünk fejlődésének, s a közönség jogos kívánalmainak gátul szolgálnak — megoldva nem találjuk: azért tartottuk szükségesnek a fentieket kifejezni, mert mi sokkal nagyobb szabásúnak szeretnénk látni azt a színházi reformot, mint igen tisztelt laptársunk.

Nem ringatjuk magunkat azon csalékony hitben, hogy felszólalásunk nyomában vérmes eredményekre fog vezetni, de ha csak pár nemesen és humánusan érző és gondolkozó egyént sikerült is az igazi és gyökeres színházi reform üdvös eszméjének megnyerni, akkor bőven megjutalmazva fogjuk magunkat érezni. Az idő nekünk fog mind jobban igazat adni, s ha most még csak *szükségből* reformálnánk színi ügyeinket, később majd *kényszerűségből* fogjuk ezt tenni. De ne várjuk be ezt, tisztelt uraim, hanem fogjunk mielőbb a nagy munkához, mert ez lenne az igazi színházi reform!

Ifi. Kazay László.

Vihar a képviselőházban. A magyar parlamentben ismét föltámadt a vihar. Csütörtökön, e hó 8-án rendkívül nagy izgalmak között zárt ülésen tárgyalták a bécsi „Vaterland“ ama cikkét, mely világosan kimondta, hogy *Bánffy Dezső a volt miniszterelnök 1898-ban választási célokra pénzt gyűjtött külföldről, de ezt a választási kasszát utódjának: Széll Kálmánnak nem adta át, azzal el nem számolt.*

Rakovszky István volt az első szónok, a ki azzal az egyenes kérdéssel fordult a miniszterelnökhöz, hogy átvette-e a választási kasszát. És erre *Széll Kálmán* kijelentette, hogy ő *sem aktív, sem passzív érintkezésben nem állott a választási kasszával.* Világos volt ebből, hogy *Széll Kálmán a választási kasszát nem vette át.*

Ezzel *Bánffy* el volt veszve. Érezték ezt hívei is és védelmet kerestek. *Fejérváry* honvédelmi miniszter kijelentette, hogy *külföldről nem jöttek pénzek.*

Most felszólt *Ugron Gábor.* Nyíltan kijelentette, hogy a „Vaterland“ közleményének egy része ő tőle származik, a mire roppant zaj kerekedett a jobboldalon. Ő pedig egyenesen a miniszterelnökhöz fordult és egész világos nyilatkozatot követelt tőle: *átvette-e a pártkasszát? Széll Kálmán azt mondta, hogy formális átadás nem történt.*

Megint *Fejérváry* sietett *Bánffy* védelmére azzal, hogy *1898-ban nem volt pénz, mert különben feloszlatták volna a Házat.* Ez a beismerészerű kijeletés óriási szenzációt keltett. *Szilágyi* nagyon rázogatta a fejét.

Általában *Fejérváry Széll* mellett úgy viselte magát, mint egy másik miniszterelnök, jobban mondva: *a jövő miniszterelnöke.* A *Bánffystákat* ő vezette ma a csatába, azok mögéje sereglettek.

Gajára fölszólalására *Ugron* még egyszer preczizozta, mely adatok származnak tőle, melyek nem; további nyilatkozatát pedig *Széll Kálmán határozott választástól tette függővé.*

Polónyi nyíltan kijelentette, hogy a *Bánffy* büne, ha igaz, *haszárulás.* Ugyanígy nyilatkozott *Rohonczy Gedeon* is, a ki hibáztatta *Ugront*, hogy e szenvedélyeket keltő ügyet beledobta a közéletbe.

Rakovszky István *Fejérváry* szavai alapján konstataulta, hogy Ausztriában gyűjtöttek pénzt a magyar választásokra. *Fejérváry* kétségbevonta, hogy ezt elismerte volna, *Széll* pedig megismételte előbbi kijelentéseit.

Igy végződött egyelőre e fontos ügy tárgyalása, mely talán megindítja Magyarországon a választási korrupció kiirtásának folyamát.

Ignoramus et ignorabimus!

Irta: *Kőszegi Armand.*

I.

Femina.

Angyal, ha szereted, ördög, ha gyűlölsz, és szomorú csalódás, ha bírod. A neve: nő.

*

A női divat nem egyéb, mint egy ugyanazon régi ételnek örökösön változó garnirozása.

Vannak, kik bizonyos ételeket csupán a garnirungja kedvéért kívánnak meg.

Innen a divatnak nagy ereje.

*

Jobban érdeklődünk az iránt, a mit csak sejtünk, de nem látunk, mint a mi szabadon látható. A melyik nő tetszeni vágyik, öltözködésénél vegye észbe ezt.

A mélyen decolletált hölgy ingyenes képtárlat, mely sokakat vonz, de csak keveseket állandóan, a jobb izlésű férfiakat pedig — sohasem.

Franziaországban sokkal több a csapódár férfi, mint Angliában.

S ennek nagyrészt okozója a *szabó*.

*

Elég, ha szép a nő. Hogy jó is legyen, ez több, mint a meunyre képes.

Hiszen akkor angyal lenne.

Az angyalok pedig jók lehetnek a menyországban, de a házasságban nem képzelhetőek el a — szárnyuk miatt.

*

Tedd a liliumot a szemétdombra, ott is illatozni fog és ékes marad.

Nézd a nőt bukásának legmélyebb sarában, ott is tiszteletre méltó, ha szeretni tud, s multjára gondolva, megsíratja önmagát.

*

A költők kora lejárt. — Ugy mondják sokan. A csengő-bongó beszédek tárgyát, színeit és hangját nem érti, s nem érzi immár a ma élő ember.

Mely hazugság! Mig egy nő él a világon, költőnek is lenni kell, ki róla, vele és neki daloljon, rózsás színbe vonva, glóriával egyben e keserves életet, melynek legdrágább ajándoka, egyetlen üdvöztető égi gyönyörre te vagy, kiért elvesztettük a paradicsomot, de benned megnyertük — Eva leánya! . . .

*

Tapodva e földi tereket, s átélve az emberi élet minden keserűségeit, tévedéseit és sok nagy csalódásait — bizony-bizony — mindenikünk csak egy igazat találhat, a nő szerelmét, de azt is csak abban a perczen, csak akkor és úgy, ha kar karba fonva, ajk-ajkra forrva, végig lüktet ereinken s ereinkből a szívünkbe amaz üdvösséges isteni lángfolyam, mely koldusban-királyban egyazon. Ámha leválnak az ölelő karok, s a csókba fuló ajkak tüze kihül, az az elhaló sobaj, mely akkor reszkető keblünkől föl szakad, azt jelenti, hogy nem vagyunk boldogok, — hogy hiányzik valami még ehez, a mit csak sejtve-sejtünk.

Vágyunk, vágyunk mindegyre forróbb ölelés és edesebb, tüzeesebb csók után, a mi nem is csók többé, de szilaj, vad harapás az elevenbe, melynek nyomán vér serked és riadó fájdalom.

Oh, igen, igen! A vágy, mely szülője minden gyönyörnek és boldogságnak, megölelje is annak.

De hát tehet-e erről Cypris?

Azért ő mégis szép, örökkön szép, szerelemre kívánatos és igaz. Nélküle nincs e földön semmi fény és hévség, mely éltet adó. Meglopja számunkra az Elysium édességeit s kezeink lágy érintésével bűbajos drága álmat sző sivar lelkünk mélyébe.

*

A szerelem a legnagyobb költő, ha nem szól is, megérti mindenki, mert rímei — a csókok.

*

Csak az első csók az igazi, a legédesebb, a többi már csak emlékezés az első csókra és epedő vágy az első csóknak örökre elmult kéjére.

*

Ha egy nő azt mondja férjének, vagy ez nejének: — „Szeretlek!“ — Akkor sokat mond.

Ha pedig azt mondja: „Nem szeretlek!“ Akkor keveset mond.

Örök hűség, ez pedig csak a szótárakban van.

Az élet azt mutatja, hogy a házastársak közt csak közöny vagy gyűlölet lehetséges. A szerelem az esküvőig tart. A hűség pedig nádszál, melyet a legkisebb szellő is meg-ingat, néha egy forró — lehelet is.

Ez már emberi természetünkben rejlik s éppúgy nem tehetünk róla, mint arról, hogy születünk.

Ostobaság tehát itt minden tragédia.

Itt is, mint mindenütt, egyetlen szer a — phlegma és a vénülés. Mert elvégre nem az a fődolog, hogy hogyan élünk ezen a világon, hanem az, hogy élünk.

Beszéljenek akármit a nagyképu moralisták regényekben és szindarabokban, ez így van és másképp nem lehet.

*

Csak gyermekeket várjatok a házasságtól, de boldogságot nem!

*

Alapjában véve a mai házasság-kötések-nél a szerelem époly frázis lett, mint a bemutatkozásnál ez a kölcsönös szólásmód: „Nagyon örvendek!“

A bemutatkozásnál mindegyik mondja és egyik sem tudja, hogy örvend-e és minek? Minden házasnő szerelmes, s mihelyt házas, a szerelemnek vége.

Nem jobb volna, ha békét hagynánk a szerelemnek s inkább ezt mondanók egymásnak:

„Szükségem van rád!“

*

A házasság akár jó, akár rossz, az asszony mindig ugyanaz.

*

Ha a feleség 20 éves, a férj 30 éves legyen. Ámha a feleség 30 éves, a férj legyen 20 éves.

Ez a boldog házasság titka.

*

A szerelem nem érzékiség, de nem szerelem az, a melyben érzékiség nincs.

A föld porát lerázni nem lehet. Mint a magas pálma, mely sudarával az ég felé emelkedek, előbb a földben ver gyökeret.

*

Van valami, a mi kimondhatatlan s mégis a legérthetőbb. Ez az igazi szerelem.

Az igazi szerelemnek nincs is szava, csak sóhaja, de e sóhaj mindennél többet — mond.

*

Miért van az, hogy az ember minden nőbe lehet szerelmes, csak a feleségébe nem?

Azért, mert a házasság a szerelem korporsója.

*

„Imádlak!“ Ne mond a nőnek, kit szeretsz. Mondd inkább:

„Nem ismerlek!“

*

Az asszony ereje a férfi gyöngesége.

*

Ha angyal volnál, imádnálak. De mivel csak nő vagy, kívánlak és vágyva-vágylak. „Mein Liebchen! Was willst du noch mehr?“

Két közgyűlés.

Vasárnap délután tartotta meg városunk mindkét sport-egyesülete — ugymint a turista egyesület (a magyar turista egyesület borsodi bükk-osztálya) és a miskolci ath-

leta kör évi rendes közgyűlését. E gyűlések lefolyása a következő volt:

Turista közgyűlés.

Pontban négy órakor nyitotta meg *Petró József* alelnök a turista egyesület közgyűlését, a szokásos üdvözlés után bemutatván a magyar turista egyesület központjának és a budapesti testvérostálynak a közgyűlés alkalmából táviratilag küldött meleg hangu üdvözlését. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Hidvéghy* tanfelügyelő és *Gálffy* Ignác polgári és keresk. isk. igazgató felkérte, Kühne Adolf, az egyesület ügybuzgó titkára a napirend első pontja értelmében felolvassa gondolat megszerkesztett titkári jelentését, melynek kiemelkedőbb pontjai a következők: az egyesületnek a múlt évben 206 tagja volt, 17 kirándulást rendezett összesen 107 résztvevővel; a hámosi Tájra a második csónak beszereztetett és egy sikerült nyári táncmulatság 222 korona tiszta hasznot eredményezett az egyesület pénztára javára. A titkári jelentés örvendetes tudomásul szolgálván, úgy Kühne Adolf titkárnak, mint *Szűcs* Sándor mérnöknek egyhangulag köszönetet szavazott a közgyűlés, ez utóbbinak azért az önzetlen fáradozásaiért, a melylyel tehetségét és képességét oly sok esetben érvényesítette az egyesület javára, a turista utak jó karban tartása és az utjelzések körül. Ezt követte a pénztárnok jelentése, mely egyhangulag elfogadtatván, úgy *Weidlich* Pál pénztárosnak, mint a számvizsgáló bizottságnak a felmentvény megadatott. Nemkülömben egyhangulag fogadtatott el a jövő évi költség előirányzat. A tisztikarba helyezett bizalom legeklátásabb bizonyítékát azzal adta a közgyűlés, hogy a tisztikart a maga egészében újból nagy lelkesedéssel megválasztotta. E helyen jegyezzük meg, hogy a magyar turista egyesület — elfogadva a borsodi bükk-osztály szíves meghívását — jövő évi közgyűlését városunk falai között fogja megtartani, melynek végeztével az ország minden részéből összesereglett turisták városunk festői vidékét fogják megtekinteni, hogy országszerte elvihessék a hámosi völgynek, a magyar Thempe szépségének a hírét. Hisszük és reméljük, hogy városunk is részt fog magának követelni ez alkalommal a vendéglátásból és szívesen fogja látni azokat, kik a természet szépségében találva fel legfőbb élvezetüket, a kedélyre és lélekre ép oly nemesítő, mint az egészségre és a szervezetre jótékonyan ható szép sportot üznek és követésre méltó példát mutatnak.

Athleta közgyűlés.

A turista közgyűlést a miskolci athleta kör évi rendes közgyűlése követte, dr. *Zarnay* Gyula alispán elnöklete alatt. A titkári jelentést — mivel Andor Tivadar középiskolai tanár, az egyesület lelkes titkára és művezetője időközben Budapestre költözött — *Gálffy* Ignác az egyesület igazgatója állította egybe nagy gondnal és pontossággal. A titkári jelentésből kitűnt, hogy bár nem sokan, de a kör rendes tagjainak számához viszonyítva aránylag elegendő látogatták a gyakorló órákat, s hogy az egyesületi élet és kedv nem csappant, jól lehet vesztéségnak kellett tekinteni Andor Tivadar eltávoztát, kinek ügybuzgó titkári és művezetői működéséért a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét, egyszersmind megbízván őt a körnek képviselésével a budapesti központtal szemben. *Gálffy* Ignác az egyesületi igazgatónak Bulyovszky Gusztáv indítványára a gondolat összeállított titkári jelentésért a közgyűlés köszönetét fejezte ki, nemkülömben Héthy Ferencz egyesületi pénztárosnak is — a pénztári jelentés kapcsán — megadván úgy ő neki, mint a számvizsgáló bizottság tagjainak a fölmentvényt. A felolvasott költségvetési javaslat elfogadása után, a tisztviselő választás ejtetett meg. Előnké újból Br. Vay Elemér főispán választatott meg egyhangulag. Dr. Tarnay Gyula alispán egyesületi alelnök, tekintettel sok oldali el-

foglaltságára, kéri a közgyűlést, hogy helyét mással töltsse be, azonban a közgyűlés ragaszkodásának az által adott kifejezést, hogy szeretett alelnökét tiszteletbeli elnökké választá meg, s így, míg egyrészt a tényleges és ügyvivő alelnöki tiszttel járó több oldalú elfoglaltsága alól fölmenté, egyszersmind továbbra is megtartá őt az egyesület élén. Alelnök lett *Gálffy Ignác*, igazgató *Kühne Adolf*, titkár *Kühne Andor*, pénztáros *Héthy Ferencz*, orvos dr. *Pfliegler Imre*, ügyész dr. *Vajda Adolf*, szertáros *Nagy Tivadar*, ki a magyar athletikai szövetség ez idei birokversenyében fényes győzelmet aratott. A megejtett tisztviselő választás után az elnök életése mellett a közgyűlés véget ért.

Városi és megyei ügyek.

— **Borsodvármegye közigazgatási bizottsága** f. évi márczius hó 12-én d. e 9 órakor Miskolczon a vármegye székháza tanácstermében rendes havi gyűlést tart.

— **Összeírás.** Tegnap délután vette kezdetét az országgyűlési képviselőválasztásra jogosultak összeírása. Az összeíró két küldöttség a városháza nagy termében felváltva d. u. 2—6 óráig ülésezik. Elnökei dr. *Ferbstein József* és dr. *Nagy Péter* ügyvédek. Felhívjuk pártbivünk figyelmét e körülményre, hogy a saját érdekekben is el ne mulasszák meggyőződést szerezni az összeíró küldöttségek mikénti működéséről, hiszen elég szomorú tapasztalataink vannak e téren, okuljunk a multon! Az e tárgyban kibocsátott hirdetmény a következő:

Miskolcz város közönségéhez

az országgyűlési képviselőt választók névjegyzékének kiigazítása tárgyában.

Az országgyűlési képviselők választására jogosultak névjegyzéke az 1899. évi XV. t. cz. 142—152 szakaszai értelmében hivatalból összeállítandó lévén, az 1876. évi XVIII. t. cz. 1. szakasza rendelkezéséhez képest az alólírt központi választmány részéről a kérdéses összeírás teljesítésére Miskolcz városában e folyó 1900-ik évre a következő tagokból álló küldöttségek választattak meg, nevezetesen:

I. Az északi kerületben:

Elnök: Dr. *Ferbstein József*. Tagok: *Hesz Miklós*, *Csontó Lajos*.

II. A déli kerületben:

Elnök: Dr. *Nagy Péter*. Tagok: *Ujházy Kálmán*, dr. *Neuman Bertalan*.

Midőn tehát ezekről a választó közönség hivatalosan értesítettik, addig is, míg az összeíró küldöttségek elnökei működésük megkezdésének napját és helyét a 32. szakasz értelmében közzéténnék, alólírt központi választmány részéről a választó közönségnek a következők ajánlatnak figyelembe:

1-ször: Ezen összeírásnál a jogosultak törvényes feltételeivel mindenki tüzetesen megismerkedni igyekezzenek.

2-ször: Mindazok, kik választói joggal bírnak, vagy magukat egyik kerület névjegyzékéből a másikba kívánják áthelyeztetni, a névjegyzékbe felveendők.

3-ször: A névjegyzékek ezen összeállításánál azok veendők be, kik a megelőző 1899. évi egyenes adójuk, régi jog, ház- és földbirtok, vagy értelmiség alapján választói jogosultsággal bírnak.

Mindezek közhírré tételnek azért, hogy bár a névjegyzékek összeállítása hivatalból történik, választói jogosultságának a névjegyzékbe való felvételét mindenki önmaga is figyelemmel kísérhesse, sőt részben eszközölhesse.

Kelt Miskolcz városa központi választmányának 1900. márczius 1-én tartott üléséből.

Soltész N. Kálmán, *Kriszsanovszky József*,
közp. vál. elnök. közp. vál. jegyző.

— **Sorozás.** Közelednek a napok, a mikor majd felhangzik a hagyományos nótá a rozmaring bokrétás, kissé beilluminált legények ajkán, fujván olyan vigadó, de mégis keserű és busongó hangon hogy

»Köröttem áll három feleser, vizítál, de vizítál
No te fiam nem leszel szabad madár».

S a kire rámondják, hogy nem lesz szabad madár, egyedüli kárpótlása, hogy büszke lehet rá, hogy különb a többi szabad madárnál. A sorozás vármegyénkben két sorozó bizottság előtt fog megtartatni és pedig a következő sor- és időrendben: A mező-csáthi járás területén Mező Csáth sorozó székhelyen márczius hó 20. 24. 26. Polgári elnök: *Beniczky Aladár*, orvos: *Katona József* megyei főorvos. Az állítás kötelesek száma 569. Az ózdi járás területén márcz. hó 28. 29. 30. Bizottsági elnök: *Szabó Béla*, orvos: dr. *Uthy István*. Az állítás kötelesek száma 418. A szendrei járás területén április hó 2. 3. 4. napjain, Sorozó bizottsági elnök: *Szathmáry Király Pál*, orvos: dr. *Winkler Bertalan* járásorvos. Az állítás kötelesek száma 748. A sajó-szentpéteri járás területén április hó 6. 7. 9. napjain, Sorozó bizottsági elnök: *Lévay József*, orvos: dr. *Rósenfeld József*. Az állítás kötelesek száma 400. A miskolci járás területén április hó 12. 18. 19. 20. napjain, Elnök: *Molnár Bertalan*, orvos: dr. *Katona József*, megyei főorvos. Állítás kötelesek száma 419. — A II-ik sorozó bizottság előtt. Az egri járás területén április hó 18. 19. 20. 21. 23. és 24. napjain, Elnök: dr. *Tarnay Gyula* alispán, orvos: dr. *Ráczkevey József*. Az állítás kötelesek száma 1200. A fentieken kívül idegen hadköteles mérték alá kerül a miskolci járás területén 40, Miskolcz város területén 100. Legtöbb az állítás kötelesek száma az egri és a miskolci járásokban. Legkevesebb a szentpéteri és ózdi járásban.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márczius 17-én a miskolci ág. ev. nőegylet tea-estélye a koronán.

Márczius 18 a miskolci színház részvénytársaság közgyűlése d. e. 11 órakor.

Naponta előadás a színházban.

— **Márczius 15.** Közeledik a nagy nap. Az ünnepi előkészületek mind határozottabb körvonalakat nyernek, iskolák és egyesületek nagy része már összeállította az ünnepély programját. A megszünt tanügyi kör örökét a közművelődési egylet veszi át és rendezi a hazafiúi kegyeletnek legszebb ünnepét a miskolci koszorus daláregylettel kezdet fogva. Ez ünnepély meghívóját és tárgysorozatát a rendező elnökség tegnap tette közé, mely a következő: A borsod miskolci közművelődési egylet a miskolci dalár egylet szíves közreműködésével f. hó 15-én délután 3 órakor a Korona szálló nagytermében a márczius 15-éhez fűződő kegyeletes nemzeti eszmék felújítására hazafias ünnepet rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja és minél nagyobb számban való megjelenését kéri

Az ünnepély sorrendje a következő:

1. A daláregylet megnyitó előadása.
2. Elnöki beszéd. Tartja Dr. *Markó László*, a közművelődési egylet irodalmi szakosztályának elnöke.
3. Ünnepi beszéd tartja *Jármy József* főgimn. tanár.
4. Szavaltat, tartja ifj. *Kazay László*.
5. A daláregylet éneke.

— **A vasgyár új igazgatója.** Ő felsége a király az állami vasművek központi igazgatójává *Vajkay Károly* vasuti és hajózási főfelügyelőt nevezte ki. — Az új igazgató 1860. évben született. — Azelőtt az Osztrák-magyar államvasut-társaságnál volt mint mérnök alkalmazva, — 1891-ben a vasut

államosítása után a Magyar Államvasutakhoz került mint főmérnök, később a kereskedelemügyi miniszteriumhoz osztották be szolgálatára. — 1893-ban a vasuti és hajózási főfelügyelőséghez főfelügyelőnek nevezték ki, hol a főfelügyelőség mozdony- és géosztályát vezette. — E kinevezést, mint értesültünk, örömmel fogadták mindent, mert *Vajkay* személyében egy humanus és szakértő férfi állott az országos vasművek élére.

— **Hymen.** *Bárdy Béla* felső-nyárádi tekintélyes és közkedveltségű földbirtokos a napokban tartotta eljegyzését *Káger Ilonka* urhölgygyel *Bodó-Kő-Várallján*. Öszintén gratulálunk!

— **Halálozás.** *Horváth Elek* vasgyári hivatalnokot súlyos csapás érte, szeretett nejét ragadta el a halál 1 1/2 évi boldog házasság után. — Temetése f. hó 8-án volt a vasgyári közönség nagy részvéte mellett. — Nyugodjék békében!

— **Egy hazafias rendelet.** Sok mindenről adtak már és adnak ki rendeleteket, de oly lelkes fogadtatásban alig részesült még felső hatóság rendelete, mint a napokban a miskolci üzletvezetőség által kiadott, — a melyben nem másról van szó, mint arról, hogy az üzletvezetőség „sajnosan” tapasztalta a felső vidékeken, hogy az alkalmazottak egymás közt magán szolgálati értekezletük alkalmával *tótul* vagy *németül* beszélgetnek. Ezt a miskolci üzletvezetőség tovább tünni nem óhajta és felhív minden szolgálati főnökséget, hogy ezt lelkiismeretesen akadályozzák meg, sőt a rendelet ellen vétőket még meg is fenyítsék. Ez olyan helyén való hazafias rendelet, melyet örömmel vettek tudomásul derék vasutasaink. Lelkesedve irták alá tudomásul vételének jeléül e rendelet szellemében kiadott parancskönyvi rendelet, mely szigorúan tiltja az alkalmazottaknak más nyelven való érintkezését, mint melyet megkívánhat, sőt követelhet a Máv., mert vasuti alkalmazott a szolgálati rendtartás 6. §-a értelmében csak az lehet, a ki magyarul írni és olvasni tud.

— **Sikkasztó jegyző.** Évek óta üzte visszaéléseit *Szölösy Béla* geszti községi jegyző, tetemes mennyiségű közpénzeket sikkasztva el. A sikkasztó jegyző az uri passiókat egyáltalán nem tagadta meg magától, és éppen azért a legcsudálatra méltóbb körülmény a dologban az, hogy sem aránytalanul nagy költségei, sem a *hivatalos ellenőrzés* nem tudta visszaéléseiről 5 éven, mond öt éven keresztül a leplet lerántani.

— **Öngyilkosság.** Városunk egyik sajátosságairól ismert alakja, *Csiszár Bertalan* tegnap reggel 1/2 6 órakor *Mindszent-utca* 1. szám alatti lakásán agyonlőtte magát. A még java korában levő férfi csak pár éve hogy városunkba költözött, miután tekintélyes földbirtokát eladta s itt házakat vásárolt. Valószínűleg azért tette ezt, hogy a gazdálkodás gondjaitól menten nyugodtabb életet kívánt magának biztosítani, de e nyugodtabb életet nem találta fel itt sem, mert dacára jelentékeny vagyonának, apró-cseprő dolgok miatt folytonos pereskedésekben állott mindenkivel, hol mint felperes, hol mint alperes, de utóbbi időben már inkább ebben a minőségben. A törvényszéknek, járásbírósnak, a pénzügyi irodáknak általánosan ismert alakja volt. Talán ez apró kellemetlenségeit felejtenő, az utóbbi időben sokat áldozott *Bachusnak*. Végre úgy látszik, hogy a halállal is perbe szállt, de peresztés lett. Tegnap reggel 1/2 6 órakor az oda hívott dr. *Kazai Mór* orvos már csak a beállott halál tényét konstatálhatta.

— **Eljegyzés.** *Nyustay Béla* nagy-kikindai törvényszéki aljegyző, ki ugyan ilyen minőségben a miskolci kir. törvényszékhez is be volt osztva, s városunk flatalságának egyik közkedvelt tagja volt, a napokban váltott jegyet *Grubits Zóra* urhölgygyel *Nagy Kikindán*.

— **A mezőkövesdi kath. legényegylet** február 25-én tartotta meg szokásos farsangi mulatságát. A táncot hangverseny előzte meg, melynek műsorát a helybeli műkedvelő dalárda énekszámai, *Szép Lajos szavalata* és *Reisinger* Ferencz nagy hatással előadott monologja töltötték be. A hangverseny után reggelig tartó táncz következett. A mulatságon, melynek fényes erkölcsi és anyagi sikerét *Resz* Kálmán plébános és *Simmer* József tanító fáradhatatlan buzgólkodásának lehet betudni, a vidékről is igen sokan jelentek meg.

— **A miskolci tisztviselők köre** szombaton, e hó 10-én d. u. 5 órakor tartja meg rendes közgyűlését a kör helyiségeiben. (Pannónia szálló II. emelet.)

— **Eljegyzés.** *Tomék* Márton polgártársunk kedves és szép leányát *Etelkát* eljegyezte *Nyiri* Pál fiatal fodrász iparos.

— **Közgyűlés.** A mező-kövesdi takarékpénztár részvénytársaság f. hó 2-án tartotta dr. *Tarnay Gyula* elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. A tiszta nyereség a múlt 1899. évről 8333 frt 31 kr. Ennek felosztására nézve az igazgatóság indítványozta, hogy a különféle jutalékok levonása és a tartalékalap növesztése és egyéb dotációk levonása után 4000 frt osztalékul fizetessék ki, részvényenkint 4 frtjával, míg a fenmaradó 208 frt 31 kr. új számlára vitessék át. Az intézet tartalékalapja az 1899. év végén 24000 frtot tett ki. A közgyűlés az előterjesztett jelentést tudomásul vette, a fölmentvényt minden irányban megadta s köszönetet mondott az igazgatóságnak. *Harangi Gyula* vezérigazgatónak és a tisztikarnak az elért eredményekért. Felügyelő-bizottsági tagul *Brezovay László* e-far mosi nagybirtokos egyhangulag választott meg. — Az igazgatóság előterjesztése alapján a sorrend szerint kilépett *Ligethy Gyula*, dr. *Róth Dezső* és dr. *Glück Miksa* igazgatósági tagokat újból egyhangulag megválasztották.

— **A Borsodi Bükk-Egylet** március 11-én, vasárnap egész napos kirándulást rendez. Utirány: Kisgyőr és környéke, Indulás reggel 7 órakor az Erzsébettérről. Élelmet ki-ki magával hoz. Tagok által bemutatott vendégeket szívesen látunk. Vezető: *Veisz Imre*. Miskolcz, 1900 március 6-án. *Petró József*, ü. v. alelnök. *Kühne Adolf*, titkár.

— **Thea-estély.** A legsikerültebbnek és legfényesebbnek ígérkező thea-estélyre, mely márcz. 17-én fog megtartatni a Korona nagy termében, a rendező bizottság már szétküldte a meghívókat. A rendező bizottság ma este 6 órakor az ág. ev. egyház nagy tanácstermében rendezői értekezletet tart.

— **Az országos orvos-szövetség borsodmegyei fiókja** a Seper-száló kistermében 1900 március hó 10-én délután 6 órakor választmányi gyűlést tart *Dr. Katona József* elnöklete alatt.

— **Vakmerő lopas.** *Kiss Gyula* és *Kalmár Sámuel* miskolci magyar szabók e hó 6-án délután a csáthi vásárra indultak. Utközben Nyéken egy vendéglőben megháltak, hogy onnan kora hajnalban elinduljanak. Maguk a mesterek a vendéglőben aludtak, a kocsin pedig, mely az állásban volt, egy segéd és egy inas feküdt. Mikor hajnalban

fölébredtek, arra a szomorú tapasztalatra jöttek, hogy a lánán elhelyezett nagy esomagot, melyben 380 korona értékű kész ruha volt, ismeretlen tettesek elemelték. A négyszeres ponyvát kivágták és úgy lopták el, anélkül, hogy a kocsin alvó segéd és inas észrevette volna. Az esetet a községi előjáróságnak és a csendőrségnek bejelentették, mely a nyomozást megindította.

— **Arverezési hirdetés.** A vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. mint bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok és esernyők stb. a tiszai pályaudvari állomáson f. hó 14-én délelőtt 9 órakor elfognak arvereztetni.

x **Cumberland Odrap**, a világhírű gondolatolvasó március hó 16-án a Seper-szálló nagytermében fogja közönségünknek a bihetetlenséggel határos művészetét bemutatni. Mutatványainak alapjúl bámulatosan kifejlesztett ösztöne és érzéki képessége szolgál, melylyel a médium úterének vizsgálataból praecis következtetést tud levonni az illető akaratára és gondolatára. Némely mutatványa igazán bámulatra ragadja a közönséget és egyenesen boszorkányságnak látszik. Bekötött szemmel megtalál egy elrejtett gombostűt. Kitalálja a közönség egy tagja által gondolt személy nevét, lefesti vízfestéssel annak a személynek az alakját, kire az illető gondol. Teljesít parancsokat, melyeket gondolatban parancsolnak. A mutatványok egytől-egyig végtelenül érdekesekek, úgy, hogy közönségünknek egy ritka, élvezetes estére van kilátása. Helyárak: körszék 3 kor., zártszék 2 kor., karzati és földszinti bemenet 1 kor. 20 fill. Jegyek kaphatók *Ferenczi B.* könyvkereskedésében.

x **Egy kitünő pikáns-torta** ujdonságot készít *Megay Róbert* miskolci cukrász, melyet „*Sulamith*“-torta elnevezése alatt csinos dobozokba csomagolva 80 krajczárjával árúsít. Ugyanaz kisebb kiállításban 22 krajczár. 5-10

Színház, Művészet.

** Fényes alkalmat nyújtott nekünk a „*Sulamith*“ „*Abigail*“-ja arra, hogy kedves vendégünk *Ledofszky Gizella* szép tehetségét más irányban is bemutassa. Ez estén meggyőződünk arról, hogy *Ledofszky Gizella* nemcsak kitünő operette énekesnő, hanem jó drámai színésznő is. Bámultuk azt az erős drámai erőt, a mely játékában a harmadik felvonás megkapó és megrázó jeleneteiben megnyilvánult, nem egy drámai színésznő sokat tanulhatna tőle. Nővére *Ledofszky Mariska* ez este önmagát multa felül játékával és énekszámával egyaránt, bátran büszkének lehetünk a mi *Sulamithunkra*. A két testvér igen sok tapsot kapott s a gyakran megmegújuló zajos óvációt méltán meg is érdemelték.

Hunfy szintén nagy hatást aratott a harmadik felvonásbeli nagy szólójával. A harmadik felvonás elejéről a táncot úgy látjuk azon egyszerű okból hagyták el, mert már alig van férfi kardalosa a társulatnak

s így csak négy párt sikerült volna összehozni, hát bizony ez nagyon szomorú dolog. *Ferenczi* alig pár szavas szerepében (*Avionah*) mint gazdag kérő, tulságba ment a hatás keresésével, kevésbé sikerült és egyáltalán nem helyén való mókáival, *Ledofszky Mariska* legszebb és legkomolyabb jeleneteinek hatását rontva a figyelmet róla önmagára terelte. Egyebekben az előadás olyan volt, mint elődei.

Konti kedves zenéjü operettében a „*Oziterás*“-ban bucsuzott el tőlünk *Ledofszky Gizella*. Nehezebbé tette a válást az a páratlan siker, mely még a két előző estét is felülmulat. A tetszésnyilvánítás oly marasra hágott, a melyet még alig láttak színházunk öreg falai. A testvérek ez este a szólegszerosabb értelmében remekeltek, legnagyobb hatást tett első felvonás végi duettjük. Kiváltak ez este még *Hunfy, Tarassovits* és *Bethleni*. Jó titkos rendőr volt úgy *Ferenczi*, mint *Vihary*.

Ledofszky vendégszerepléseit a *Molnár jutalomjátéka* követte. Hogy telt ház nem volt ez este, az a három egymást követő zsufolt háznak tulajdonítható csupán. Mindazonáltal a megjelentek öszinte elismeréssel adóztak rokonszenves, törekvő és tehetséges fiatal színészünk iránt. Két szép babékoszoru, ajándék tárgyak és egy pecsétes levél fogadta a színen szünni nem akaró taps közepette. Jobb darabot igazán nem választhatott volna *Molnár*, mint éppen a „*Becsület*“-et, mert ebben tehetsége és egyénisége teljesen kidomborodott. Nehéz feladatát dicséretre méltóan oldotta meg. A főbb szerepek is mind jó kezekben voltak. *Markovits* ez este is remekelt azzal a természetes, erős, közvetlen drámai hévvel, melyet különösen a harmadik felvonás utolsó, megkapó jeleneteiben kifejezésre juttatott, *Almássy* higgadt, discret játékával aratott sok tapsot, bár az ő alakítása *Jókai* alakjaira, az *Arany emberre*, meg *Berend Ivánra* erősen emlékeztek. *Györe* tipikus, — *Sipos Gizella* törekvő, de még erősen kezdetleges alakítást nyújtott, vele szemben erősen kell azt a körülményt is méltányolnunk, hogy *Abonyi* Arankát helyettesítette ez este, ki hirtelen rosszul lett.

** **Jutalomjátékok.** Ma lesz *Csókné Almássy Julia* asszonynak a jutalomjátéka. Színe kerül a „*Szókimondó asszonyság*“ (*Madame Sans Gêne*), *Sardou* e kitünő I. Napoleon korabeli korrajza, melyet színpadunkon a czimszerepben *Blahe Lujza* asszonynyal is láttunk. Ugy a darabokat, de főleg a jutalmazandót alig szükséges közönségünk figyelmébe ajánlani, hiszen *Csókné* mindenki ismeri.

Két ujdonság. Végre valahára látni fogunk két ujdonságot és pedig mind kettőt a jövő heten. Az „*Eszter*“ ez a nagy hatású bibliai melodráma, mely a fővárosban a „*Sulamith*“ méltó vetélytársa volt, f. hó 14-én fog színe kerülni, míg a Népszínháznak tetszéssel fogadott darabját, A kurucz-furfangot a jövő vasárnap, f. hó 18-án adja elő társulatunk. Meleg érdeklődéssel várjuk mind a két előadást.

Elismert jó minőség és izléses kiállítás.

AUSCHSOMA

vasbutor- és aczélsodrony-ágybetét gyár

Iroda és raktár:
Kazinczy-utca 18.

Miskolcz.

Gyártelep:
Vay-út 6. sz.

Alapított 1897.

Készít aczélsodrony ágybetéteket nagy- és gyermekágyakba, vas- és fakerettel.

Mindennemű e szakmába vágó javítások, törött és megrongált vasbutorok helyreigazítását és újjáfényezését gyorsan és jutányosan eszközli.

Eddig már 15000 drbnál több szállítva lett.

Gyáram nagyművi berendezése foly-
tán bárkivel versenyképes.

Jutányos árak, előnyös fizetési
feltételek.

Nyilt-tér.

**The Neuchatel Asphalte Company
Limited**
Budapest, VI. Andrassy-út 1.

Ezennel van szerencsénk je-
lenten, hogy Miskolczon s
annak környékén képvisele-
tünkkel

Földi Antal
urat, **Miskolczon, Szé-
chenyi-utca 76.** biz-
tuk meg s kérjük adandó al-
kalommal a megrendeléseket
nála eszközölni.

5-6

Használt és új
**ajtók,
ablakok**

méret után, teljesen felvasalva, be-
falazáshoz készen, olesón kaphatók

EISLER ÁRMİN

építőasztalosnál 5-6

BUDAPEST,
V. Lipót-körút 3.

Dunky Fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

Városház-tér 5., óvoda-épület.

Az ujonan épült s min-
den tekintetben és szak-
szerűen berendezett

**fényképészeti
műtermünk**

megnyilt.

Megbízásokat elfoga-
dunk bármily időben
d. e. 9-től 12-ig, délután
1-től 4 óráig.

5*

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, vállalkozókat, építész és
építőmester urakat, hogy túltermelés következtében a mult évről felmaradt

tégla és kézi fedélcserép

nagy készletünket újabb intézkedésig miskolczi építkezések részére
mélyen leszállított árban elárusítjuk.

Kérjük tisztelt vevőinket előjegyzéseiket a részvénytársaság Püspök-
utcai irodájában eszközölni, hol is a minták megtekinthetők és a mé-
lyen leszállított árakra nézve legnagyobb készséggel fog felvilágosítás adni.

Kelt Miskolcz, 1900. január hó 23.

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság
igazgatósága.

7-10

277. sz.
1900. tk

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Elek János végre-
hajtónak Németh Venczel végrehajtást szenvedett elleni 60 kor. követelés és járulékai iránti
ügyében az árverést a miskolczi kir. törvényszék területén levő: a járdánházi 2 sz. tjkvben
A + 4-63. sorsz. foglalt ingatlanra 1320 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elren-
delte, hogy a fenti megjelölt ingatlan az **1900. évi ápril hó 3-ik napjának
d. e. 9 órájkor** Járdánháza községhezánál megtartandó árverésen a kikiáltási áron
alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsár 10%-át a kiküldött kezéhez letenni
Kelt Miskolczon, 1900. évi jan. 15-én.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság:

Sebe Alajos,
kir. tvszéki bíró.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy az általános közkedvelt-
ségnek örvendő

Dréher-féle eredeti töltésű

MALÁTA-SÖRT

állandóan raktáron tartom és azt a legjutányosabb árban számítva, itt helyben 10
üveg megrendelésétől kezdve házhoz szállítom.

Palackkonként helyben több üzletben kapható és vidékre ládákban gondosan
csomagolva 25 üvegtől fölfelé szállítom.

Számos megrendelést kér

Miskolcz, Buzatér 32. sz. a.

Oberländer Antal,
Dréher Antal kőbányai serfözde főrakatárosa.

Dugószorító gépek.

Idény-jelentés.

SZÖLÖNEMESITŐ ESZKÖZÖKBŐL

nagy raktárt tartok, u. m.

dugók, dugószorító gép, vágott sodronyfogak és vágók.

Finom hazai, sollingeni és drezdai

oltó-kések nagy választékban.

Elfogadok rendelményt sima és gyökeres **vadvesszőre** és nemesített szép gyökeresre

UJDONSÁG!

jutányos árban.

UJDONSÁG!

Eke, egész kovácsolt aczélból, könnyű és tar-
tós, minden régi gerendelyhez használható.

„YANKE“ kályhafényház, teljesen szagtalan és pormentes. — „Au-
tomata“ egér- és patkányfogók. Attila permetező, szenkénegező és ken-
virágszóró.

MERKL GYULA
vas- és fegyverkereskedő.

3-8

Cserépkályha raktár.

OTTO DUGÓK

Finom ojtó-szalag és zsinór.

A miskolczi ipartestület betegsegélyző pénztárának 1899. évi zárszámadása.

Folyó- szám	Bevételek	Összesen		Folyó- szám	Kiadások	Összesen	
		frt	kr.			frt	kr.
1	Pénztári maradvány 1898. december 31-ről	707	58	1	Személyi kiadások: a) jegyző fizetésébe ...	300	—
2	Heti járulékokból:				b) könyvelő „	799	96
3	a) biztosításra kötelezettektől 4631 87 frt				c) pénztárnok tiszteletdíja	150	—
	b) a munkaadóktól ... 2315 94 „	6947	81		d) irnok fizetésébe ...	435	13
	Tagkönyvek árából ...	116	10		e) szolgál „	180	—
4	A könyvelő 1898. évi fizetés előlegéből meg- térült ...	30	—	2	Orvosok fizetésébe ...	800	—
5	Vegyesekből ...	3	71	3	Gyógyszerekért ...	1664	74
				4	Kórházi ápolási díjakba 72 beteg 1402 napra	995	24
				5	Táppénzek 372 egyénnek 3602 napra ...	1052	45
				6	Temetési járulékokba 10 egyén után ...	112	50
				7	Nyomatványokért s könyvkötő munkákért ...	177	88
				8	Házbér ...	250	—
				9	Kötszerekért ...	34	40
				10	Fűtés s világítási számlán ...	44	72
				11	Irodai szerekért ...	6	—
				12	Vegyés kiadások, u. m.: vegyanyag, szek- rény stb. ...	24	52
				13	Foghúzási számlán ...	22	40
				14	Pénztári maradvány 1899. december 31-én ...	755	26
	összesen	7805	20		összesen	7805	20

Kelt Miskolczon, 1899. évi december 31 én.

Ujhelyi Miklós
pénztárnok.

Putnokyi Antal
elnök.

Vidor Ernő
jegyző.

Dudás István
ellenőr.

Pálffy József
könyvelő.

Ezen zárszámadás az alulírottak által a mai napon felülvizsgáltván, — az a napló egyes tételeivel és az okmányokkal történt egybeazonosítás után — helyesen egybeállítva találtatott, miért is a felmentvény megadása ezennel javasoltatik.

Kelt Miskolczon, 1900. évi január hó 25 én.

Szlavkovszky Géza
felügy. b. tag.

Steinfeld Zsigmond
felügy. b. tag.

Gutt Constantin
felügy. b. tag.

A miskolczi ipartestület betegsegélyző pénztárának Vagyon- és Tehermérlege 1899. decz. hó 31-én.

Folyó- szám	V a g y o n	Összeg		Folyó- szám	T e h e r	Összeg	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Pénztári maradvány 1899. december 31-én	1510	52	1	Gyógyszerekért az 1899. év IV-ik negyedéről	929	72
2	Postatakarék pénz. betét az 5261. sz. cheque számlán ...	211	12	2	Kórházi számlán ...	186	02
3	A miskolczi takarékgylet 8829. sz. betét- könyvén elhelyezve:			3	Kötszerekért az 1899. évről ...	54	40
	a) tőkében ... 4600 — kor.			4	Foghúzásért az 1899. év IV-ik negyedéről ...	40	—
	b) kamatokban ... 563 12 „	5163	12	5	Gyógyvizsekért az 1899. évről ...	135	54
4	Heti járulék hátralékból ...	4195	52	6	Világítási számlán ...	49	34
5	Berendezési számlán ...	26	—	7	Irodai kellékekért 1899. év II. feléről ...	17	40
6	Tagkönyvecskék értéke 807 drb. ...	84	—	8	Orvosoknak az „ „ „ „ ...	800	—
7	Az 1898. évi XXI. t. cz. 9. §-a értelmében előlegezett gyógyszerek árába a magas ál- lam-kincstár tartozik ...	154	70		Tartalékalap:		
	Tartalékalap:			9	Az 1893—99. évi követelés tőkébe 8613 92		
8	A tak. egyleti 8829. sz. betétk. elh. 5163 12				„ „ „ „ kamatba 563 12	9177	04
9	Elhelyezendő ... 4013 92	9177	04		Egyenleg, mint tartalékalap-vagyon ...	9177	04
	Veszteség ...	44	48				
	összesen	20566	50		összesen	20566	50

Kelt Miskolczon, 1900. évi január 1 én.

Ujhelyi Miklós
pénztárnok.

Putnokyi Antal
elnök.

Vidor Ernő
jegyző.

Dudás István
ellenőr.

Pálffy József
könyvelő.

Ezen vagyon- és tehermérleg az alulírottak által a mai napon tételenként — a pénztári napló és segédkönyvekkel történt egybeazonosítás mellett — felülvizsgáltván, helyesen egybeállítva találtatott.

Kelt Miskolczon, 1900. évi január hó 25-én.

Szlavkovszky Géza
felügy. b. tag.

Steinfeld Zsigmond
felügy. b. tag.

Gutt Constantin
felügy. b. tag.